

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér
Bélyegdij minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Pénzintézetek nagyhete.

Nemcsak Rimaszombatban, de egész Gömör-vármegyében a legnagyobb pénzintézetek ma és holnap tartják meg közgyűlésüket. A rimaszombati takarékpénztár és a gömörmegyei nép- és iparbank, melyek együttvéve több mint hét millió forint forgattak meg a lefolyt üzleti év alatt, márczius 1-től kezdve már részvényeseiknek kifizetik az osztalékot s örömmel konstatáljuk, hogy mindkét pénzintézetünk folytonosan emelkedik s évtizedek folyamán annyira megszilárdult, hogy jövőjük elébe is a legszebb reményekkel tekinthetünk.

Anyagi szempontból ez eredménynek mindenki örülhet: a részvényes, mert vállalkozása szép jövedelemmel jár, a tőkepénzes, mert elhelyezett tőkét biztosítva vannak, s a szegény ember, mert könnyebben jut hitelhez.

De a szép jövedelem dacára is a pénzintézetek működésének vannak oly hiányai, melyek aggasztók a nép alsó rétegeinek erkölcsi emelkedése tekintetében. A pénzintézetek igazgatósági tagjai azt a tapasztalatot nyerik, hogy a hamis váltók évről-évre szaporodnak, mi egy bizonyíték arra, hogy a műveltség nem jár karöltve az erkölcsök emelkedésével, mert míg a nép alsó rétegei tudatlan állapotukban az írás mesterességét nem ismerték: váltóhamisításra csak a műveltebb társadalom elzüllött elemei vetemedtek. A nép nem ismerte a műveltségnek azt az eszközét, mely esetleg a bűn útjára terelheti lépteit. Ugy a bankban, mint a takarékpénztárban sok a hamis váltó, s mennyi lehet azokban a vidéki pénzintézetekben, melyeknek erre vonatkozó adatait nem ismerjük!

E tekintetben a kezelésben szokásos óvatossághoz szó sem férhet. A mi pénzintézeteink élén oly férfiak állanak, kiknek lelkiismeretessége és ébersége úgy a multra vonatkozólag, mint a jövőben a részvényesek osztatlan bizalmára érdemes. De magában a törvényben látunk oly hiányokat, melyek az elvetemült embernek egérutat engednek.

A hiányokon csak oly óvintézkedések életbeléptetése segíthet, melyek módot adnak a pénzintézeteknek arra, hogy az aláírásokat a legteljesebb mértékben ellenőrizhessék. Ilyenek lehetnek

a személyek legitimálása, vagy az intézet előtti személyes aláírás, mint ez némely fővárosi pénzintézetekben szokásban van.

Akárhány hitelt élvező ember akad a nép köréből olyan, a ki írni, olvasni nem tud, de nevét holmi ákom-bákomokkal odarajzolja a váltó alá. Ezek nem veszélyesek. Sokkal nagyobb a száma azoknak, kik írni-olvasni tudnak ugyan, de sem erkölcsi érzékük nem elég fejlett, sem tudásuk nem elég emelkedett arra, hogy a visszaélések következményeivel is tisztában volnának, s ezek nyugodt lélekkel veszik a tollat kezükbe, hogy hiteltre képes egyének nevét meghamisítsák.

Nem volna tehát fölösleges oly intézkedések életbeléptetése, melyeknek kapcsán ismeretlen írásu egyének névaláírásának valóságáról a pénzintézet hivatalnokai személyesen meggyőződést szerezhetnének. Mert oly kiválóan erkölcsi intézménynek, mint egy pénzintézet, a tisztességes polgári nyereség elérése mellett az is feladata, hogy a hitelre szoruló alsóbb nívón álló népek közt a korrupció csiráját elfojtsa.

És az ily irányú intézkedések megtételének ép most van itt az ideje. Ez az átalakulás korszaka, midőn a nép fejében a régi sötétség az ujkori műveltséggel küzd s ez utóbbi győzelme bár kétségtelen, de nem teljes. Mert bizonyos az, hogy a modern Magyarország nemsokára a maga egészében el fog jutni az írás és olvasás mestersegeig, de az, hogy erkölcsi tekintetben is arra a magaslatra emelkedjék, melyen az intelligens nevet megérdemlje, ez még nagy idők kérdése. Arra kell törekednünk, hogy ez az idő mentől rövidebb legyen.

A jó példa.

Nem tudjuk a jó példát mással, mint egy tükörrel összehasonlítani, de nem azon értelemben, mint ama vakmerő Diogenes, ki Athenében minden melléte elmenőnek elébe tükröt tartva s odakiáltott: „Nézd, te gögös, milyen rút vagy!” Nem! mi olyan tükörrel hasonlítjuk össze a példát, mely magától híven visszaadja az elkövetett jó vagy rossz eseményeket megmásíthatatlan képét, hogy a mostani és a jövő nemzedékek utánzásra méltó példát találjanak benne a jótettek követésére és a gonosztól való visszariadására.

A jó példa hat még akkor is, ha annak hatása közvetlen észrevételünk körén kívül esik; de ugyanazon

lélektani törvény szerint a rosznak hatása is talál utánzásra és egy ember sem mondhatja magáról, hogy az ő példája nem szolgáltatott alkalmat ezen vagy azon irányban a jó vagy rosz tett elkövetésére, mert az ember az ő tetteiben tovább él.

„Egy jóra fordított tevékeny élet, az élet viszonytagaiban rendíthetetlen becsületes szilárd jellem legszébb hagyaték, melyet az atya gyermekeinek, a polgár hazájának hagyhat. Mert a jónak ezen példái a bölcsesség és erény legmagasztosabb szószólói és hatalmas voltuknál fogva leghatározottabb ellenei a gonoszságnak és a bűnnek.”

Egy legenda azt beszéli Perikleszről, hogy ez összetalálkozott volna egy ujjgöröggel az alvilágban s nem tudott eléggé csodálkozni azon, hogy az ujjgörög Periklesz dicsőségéről mitsem tudott. E legenda azt akarja velünk elhitetni, milyen muló a földi dicsőség, de nekünk és utódainknak Periklesz a hazája körül kifejtett nemes eszelekedetei utánzásra méltó példái maradnak örökké.

A mai magas műveltségünk számos nemzedék becsületes munkájának eredménye. Nem egyesek, hanem a törekvő nemzetek összesége eredményezte a mai civilizációt, melyhez még a jelentéktelen népek is mint az egészhez hozzájárultak. Amint ez általában áll, úgy találja az értelmét nemzetünkre nézve is. A mi nemzeti műveltségünk nem egyesek érdeme, jóllehet egyesek bátran jó előre vitték a többiekkel a haladás világító szövénekét, mégis nemzetünk egyeteme közreműködött műveltségünk megalapítására. Mert népünk mindenkivel megkívánja, hogy a haladásnak segítőtje és a szociális jólétnek előmozdítója legyen. Tudós, nem tudós, iparos, kereskedő, földművelő, művész, szorgalmas és kitartó emberek, mindenki a maga helyén, a maga módja szerint, tevékenységével képest mozdította elő a mai nemzeti kulturánkat. „Ezek mind mintegy összefüggő élő láncszemek, melyek az évek százain át felhalmozták a kultúra és műveltség tőkéjét, melyet mi mai nappal élvezünk; ez a politikai és kulturális életnek azon szilárd alapját vetette meg, melyen mi tovább építünk és építhetünk. S valamint a mi elődeink érettségük becsületesen fáradoztak, úgy a mi kötelességünk is utódaink javát tőlünk kitelhetőleg becsületes munkával előmozdítani. Nem minden becsületesen fáradozó munkás élhet névleg örökké az utódok emlékezetében, mert végre az idő elfelejteti az élőkkel az egyik vagy a másik nevet, ez egyébiránt nem is oly lényeges a népek életében, hanem a jó tettnek hatása elenyészhetlenül tovább él nemzedékről nemzedékre és átmegegyeztetlenül mások életére és eszelekedéseire is, mint utánzásra méltó jó példa, melyet még a legalacsonyabb munkás szorgalmával, hűségével és becsületes életmódjával adhat saját környezetének.”

Smiles egy igen meghatározó példát következőképpen beszél el:

Nem rég megtörtént, hogy egy becsületes gyármunkás halálos ágyán feküdt, gyermekei és neje által körülvéve. A haldokló utolsó perezeiben azon közdelemre gondolt, mely halála után övére vár s ezen gondolat

T Á R C Z A.

Wallenstein halála.

1634. február 25.

Írta: HARMATZY LORÁNT.

Délután négy óra volt, midőn beléptem az égeri Stadthaus azon szobájába, hol Wallenstein Deveroux kapitány alabárdzurása alatt elvérzett. Kívül verőfényesen sütött a júliusi nap, de ezen alacsony szobáskába az ólmos ablakokon beható misztikus fény, csak alig oszlatta el a sejtelmes félhomályt. Mintha a nap is ova-kodnék lényt deríteni erre a rejtélyes drámára.

Mert mit tudunk Wallenstein (vagy mint Csehországban nevezik: Bagraf von Waldstein) haláláról?

Igaz, ismerjük az orgyilkosságot magát, minden apró részletével. De a mai kor analityikus, kutató fia ezzel nem elégszik meg. Ezt kérdi mindjárt: „Miért tették és ki rendelte el? Ki adta az első eszmét ezen eszelekedetre?”

1634. február 24-én vonult be Égerbe a hős friedlandi herceg. És ekkor nem első ízben. Csakhogy azelőtt lavon jött, dicsőséghöz szokott nagy sereg élén, hatalmasan, duzzadó erővel.

S most . . . ?

Kisdud csapat kísérte Wallenstein, ki testben, lélekben, megtörve, betegen egy hordszéken vitette magát. Alig mult ötven éves, s máris aggyastán volt teljesen. Tudta, hogy az udvar, sőt maga a császár és király II. Ferdinánd is — jogosan vagy jogtalanul — árulónak tartja, hogy félnek tőle és hadiszerecséjétől. Elhagyta tehát Pilsen-t, s Égerbe költözött, melynek lakosságával kölcsönösen rokonszenveztek.

Égerbe jött, családjával és keserűséggel szívében mindenki iránt; kivéve, talán, leányát, Theklát, Max

Piccolomini szép szerelmesét és legközelebb álló más híveit. Meggyűlölte magát az eget esillagmilliárdjával, planétáival, melyekben hiába tanult meg olvasni, s melyek járásának, keringésének mystheriumait hasztalan kutatta asztronómusával, Senivel; meggyűlölte szerencsésjét, mely cserben hagyta, s talán meggyűlölte saját magát is! . . .

Égerbe jött és elhatározta, hogy innen fogja megkísérteni, vajjon valóban elhomályosult-e, letűnt-e az ő fényes szerencseszállaga?

Alexander Pachelbel özvegyéhez szállt. Azon házba, melyet ma Stadthausnak neveznek, s hol jelenleg a muzeum is van.

A város parancsnoka Buttler ezredes tanácsot tartott két bizalmas emberével: Gordon alezredessel és Obristwachtmeister Leslie-vel és megegyeztek a fölött, hogy a félelmes hadvezért, híveivel együtt, lehetőleg rövid idő alatt megölik.

Február 25-én este Gordon alezredes meg is hívta magához a várba Wallenstein főbb urait: Trzka és Kinsky grófokat, Illow-t és Neumann kapitányt. Ezek, bár lehet, hogy előre sejtették sorsukat, elfogadták Gordon meghívását. Hisz' annak, ki Wallenstein embere, el kell készülnie lenni minderre, s nem szabad félni semmitől sem! A vacsora alatt a parancsnok dragonosai az étterembe törtek és rövid küzdelem után megölték a vendégeket, kiknek utolsó lehetősége is ez volt: „Éljen a herceg!”

S Wallenstein talán éppen ekkor hajtotta álmra a fejét szépen, nyugodtan, győzelemről, leendő dicsőségéről, álmodozva.

Ezután Buttler, Obristwachtmeister Geraldinnal, Deveroux kapitánnyal és néhány alabárdossal a Pachelbel házba sietett. Az előszobában egy hercegi apródot tettek ártalmatlanná, ki zajt akart ütni, s azután betörték a

halószoba ajtaját. És ott állt a győzhetetlen férfi, egy szál ingben, az asztalhoz támaszkodva. A zaj felébredtetette és nyugtalanná tette. A szobának nem volt más kijárata, csak az, melyen gyilkosai behatoltak. Nem menekülhetett.

Vagy talán ellenkező esetben megtette volna? Nem valószínű. Hiszen még kardot som fogott, hogy védelmezze magát.

Talán azt remélte, hogy a varázs, mit környezetére folyton gyakorolt, e válságos perczen átragad a betóduló fegyveresekre? Talán azt remélte, hogy ez embereknek, ha szemtől-szembe állnak vele, nem lesz bátorságuk megölni . . . őt, Wallenstein, Friedland herceget . . . ?

Roszul számított. Deveroux kapitány és társai arczán nem volt más érzélem nyoma, mint a kegyetlenség, a vérszomjúság, s a vad kapzsizság.

A herceg felfogta a helyzetet. Az ablakhoz akart sietni, hogy azt felszakítva segélyért kiáltson. Segélyért! Ó! Ki azt már nyújtott nem egyszer, de eddig még nem kért soha!

Deveroux kapitány megelőzte. Az alabárd jól talált. Wallenstein kitért karokkal fogadta a halálos dőfést. Hang nélkül rogyott le a padozatra.

*

Ennyit tudunk Wallenstein herceg haláláról. De azt titok fedi, hogy mindez miért történt, s — főleg — hogy ki okozta közvetve, ki adta a közvetett parancsot? És e zord időkben e példa nem áll egyedül.

1551. december 17-én hazánkban Alvinczön esilant fel a tör és kioltotta Utjesenieh Fráter György életét.

Egyik esetben sem tudni, a császár rendelte-e el ezt, vagy Buttler ezredes, illetve Castaldo tábornok saját felelőségükre jártak el? Annyi tény, hogy az udvarnál

elkeserítette élete utolsó pillanatát. „Mi lesz az én szégyen gyermekeimből?” kiálta kétségbeesett hangon. Hába vigasztalták jelenlévő barátai, nem talált szávaikban semmi megnyugtató balszámot, végre egyik barátja ekkép szól hozzá: „Ne féltsd gyermekeidet! Hidd el nekem, te hagysz nekik nagy örökséget, a te tanáidnak és példáidnak hagyatéká elhossziglan áldást hozó leszen; azon mag, melyet te elvetettél nem vesz el és a te könyveid, melyek neked házi isteneid valának, nekik épen oly drágák lesznek, mint neked voltak s ezek szíveiket megnyitandják szeretetben és bizalommal a mi közös menyey atyánkhöz.” „Ó béke” — „vigasz” — szóla a haldokló és elmúlt örökre.

Nem-e neveléses dolog, ha egy Piusch, a milliomos sikkasztó, öngyilkossága előtti napon feleségéhez intézett levelében arra kéri őt: „szoktásd fiunkat munkásságra, takarékososságra és kifogástalan becsületérzésre”. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

A gyermek és férfi előtt nem a mondott szavainak, hanem mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

Az ember mindig csak saját példának van legnagyobb fontossága. Mily nagy néha a csalódás, ha az ember képzelte magát a segítségével a hallott vagy olvasott példánál magasabbra emelkedett volna. Pedig ezt csakugyan komolyan óhajtotta a sikkasztó, mert az élet utolsó perceiben az ember nem szokott tréfálni. De sokkal helyesebben eselekedett volna Piusch, ha egyetlen fiának, ezen erényekben, jó példával járt volna elől, akkor életének saját kezével nem kellett volna véget vetni, így pedig az akkor 21 éves ifju előtt ilyen utolsó apai óhaj csak ironiát idézhet elő.

nedvesség okozta hátrányokat csökkenthetjük, vagy teljesen meg is szüntethetjük.

Igy p. o. minden gazda előtt ismeretes, hogy egyes talajnemek felszine erősebb csapadék után, ha ezt erős szárító szél követi, megcserepededik. A cserepedett talajban a megkeményedett kéreg elzárja a növény gyökereit a levegőtől, megátolja a nedvesség bejutását, s elősegíti a talaj kiszáradását. Különösen ártalmas a cserepedés akkor, ha a talajban elvetett apróbb magvak még ki nem keltek. Ekkor nem csak, hogy rosszul csirázna a magvak, minthogy levegőhöz nem férnek, hanem ki sem kelnek, minthogy nem tudják keresztül törni a fölöttük lévő megkeményedett földréteget. Ennek azután az az eredménye, hogy a gyomok, a melyek már természetüknél fogva erősebb fejlődési képességgel bírnak, a megkeményedett talajon gyorsabban fejlődve, mint a kulturnövények, ezeket valóságban elnyomják. — Elnyomják pedig azért, mert elvonják a kulturnövényektől a talaj kész tápanyagait, a világosságot stb., a minek eredménye, lesz hogy a gyomok buján fejlődnek, dusan virágoznak és sok magot hoznak, míg az elnyomott kulturnövény satnyán fejlődik, kevés virágot és magot hoz.

Már most tehát az a kérdés, hogyan lehet a kéreg megtörni, s a megcserepedés okozta hátrányoknak elejét venni? Ott, a hol a vetés sűrű, pl. a gabonaműveknél a fogasolással sokat segíthetünk. A fogas feltepi a kéregket, kitepi a gyomok nagy részét. A hol lehetséges, alkalmazható a gyűrűs benger. Szélesebb sorokba vetett gabonaféléknél, továbbá a kapás növényeknél a kéreg megtörésnek legegyszerűbb és legtekélyesebb módja a kapálás, törtéjén az akár késsel, akár kapáló gépekkel.

A kapálás is azonban csak akkor vezet eredményre, ha az a talajnak oly nedvességi állapotában történik, a midőn azon a munkások s az igavonó állatok kárt nem tehetnek. Meg kell tehát várni, míg a talaj kellőképp megszikkad. Ekkor is a kézzel kapálást úgy kell végezteni, hogy a munkások a már egyszer megkapált részt újból le ne tiporják, mert ez esetben a megkapálás édeskeveset használ. Legcélszerűbb a kapálást úgy végezteni, hogy a munkások nem előre, hanem hátrafelé haladnak a sorok között, vagy pedig keskenyebb sorokat a mellettük lévő sorokból kapálnak meg. A kapálásnál arra is kell vigyázni, hogy a kapa által felvágott föld helyéről elmozdíttassék, mert különben a gyomok el nem pusztíthatnak, hanem tovább fejlődnek.

Egy további ápolási munka, mely ugy a tavaszi, valamint az őszi vetéseknél is okvetlenül végrehajtandó, a gyomirtás. Ennek szükségessége különösen a gabonaféléknél fog beállni. Hány helyen láthatjuk, hogy a gabonafélék között a vadrepeze, az aszat stb. vígan tenyész, s mire a gabona felnőne, azt egyes helyeken a gyomok teljesen elnyomják. Ezen gyomokat tehát akkor, a midőn még a gabonában kárt nem teszünk, ki kell gyomláltatni vagy aszatólakkal kikövetni. Ha ezen gyomok a gabonafélék között bent hagyatnak, ugy magot érlelve, a következő évi vetést még inkább elgyomosítják, ugy, hogy ha kellő időben — akkor, a midőn még csak kis mennyiségben lépnek fel — ezen gyomok szaporodásának gátot nem vetünk, később őket kiirtani annyival több munkába kerül.

De a gyomok irtásán ne csak a szántóföldeken, hanem a réteken, legelőknél, utesapásokon, mesgyéken, árkok szélén is kell eszközölni, minthogy innen is a szántóföldre kerülnek a gyommagvak, s így megtörténhet, hogy a gazda, a ki szántóföldjét a leg gondosabban ápolja is, még sem tud a gyomoktól megmenekülni. A gyommagvak bele kerülnek a trágyába, elhordja azokat a szél, a madarak, s így a szántóföldek tisztántartására fordított fáradság és kiadás kárba vész.

Az elmondottakból következik az is, hogy a gyomirtásnak csak az esetben lesz sikere, ha nemesek egy gazda hanem az összes egyhátrában — egy község területén lévők a gyomokat mindenütt legszorosabban irtják.

A vetések ápolásához sorozom a silány vetések felsegélyezését s a tulbuja vetések soványítását is. A silány vetések satnya fejlődése rendszerint onnan ered, hogy a talaj nem tartalmaz elégséges kész tápanyagot, a felsegélyezés céljából tehát a talajba tápanyagot kell juttatni. Ezt elérjük az által, hogy az őszi vetéseket télen át hig trágyával megöntözzük, vagy pedig tavasszal chilisálétrómmal felültrágyázzuk. A chilisálétrómmal mint nitrogéntrágya a növényzetet dusabb fejlődésre ösztönzi, a minek eredménye erősebb fejlődés, nagyobb mérvű megbokrosodás. Holdanként 30—80 kg. szórando el belőle, kétszerannyi száraz homokkal keverten. Silány vetésekre hatása bámulatos. — De segít a silány ősziéken a tavaszi erős fogasolás is; így a buza és a rozs, de az évelő takarmányok is tavasszal jó erősen megfogasolandók, hogy az őszzel és télen képződött kéreg megtörösek, s a téli nedvesség a talajban visszatartassék.

A tulbuja vetések is ápolásra szorulnak, mert különben a gabona télen át kipállana, tavasszal pedig megdülne. A már őszzel buján fejlődő vetéseket legeltessük le; ha pedig tavasszal látjuk azt, hogy vetéseink oly sűrűek, hogy megdülésüktől kell tartani, így legeltetés, sarlózás, kapálás, lehengerezés által segíthetünk. — a.

Hirek és vegyesek.

Kitüntetés. Ő. cs. és ap. kir. felsége *Lázár Gabor* vernári kath. tanítóinak a népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Elismerés. *Juhász László* ref. papjelölt, gimnáziumunk egykori jeles növendéke a budapesti népszínházi pályázaton, melynek díját Porzolt, a színház jövődjéért bérlete tüzte ki, benyújtott szindarabjával első díjszeret nyert. Oly szép kezdet, melynek folytatása a legszebb reményekre jogosít, s mi e sikernek annyival inkább örülünk, hogy a fiatal író első szárnypróbálgatásainak ép mi voltunk első tanui, segítők, biztosítók. Csak előre!

Esküvő. *Szabó István* fiatal mészáros polgártársunk tegnap, e hó 24-én vezette oltárhoz *Varga István* kedves és szép leányát, *Juliskát*. — Szerenese legyen frigyök állandó kísérője!

A „Fehér-kereszt” márczius hó 1-én megtartandó estélye iránt napról-napra nagyobb érdeklődés mutatkozik városunk közönsége körében; és méltán, mert a játékony egyesület elnöksége mindent elkövet, hogy az

est minél fesztelenebb otthona legyen a jókedvnek és vig tréfának. E részben kivált a konfetti dobálás és serpenin hajtás ígér nagyon sok nevetni valót. Városi és megyei ifjuságunk nagyban készül is e „furesz háborúra”. A mulatság sikerének fokozására egész ifjuságunk egy szívvel-lélekkel egyesült, mert a mellett, hogy humánus zászlót visz előre, kiváló szórakoztató élvezetet is igyekszik szerezni hölgyeinknek. — Ekként egy óriási sikerű estélynek nézünk elébe, amelybe való részvétel iránt előreláthatólag versenyezni fog városunk művelt közönsége, a melyre ismételtlen is figyelmeztetünk, hogy meghívók szét nem küldetnek, hogy belépti díj 1 forint, és az estély 9 órakor kezdődik. — Rendelkezésre fognak állani a karzati ülőhelyek is, a melyek 1 frtért megválthatók Kern Adolfné urhölgnél. A fehér-kereszt mulatsága alkalmából már e hó 24-én városunkba érkezik *Halmos László* főispán, ki sok hivatalos teendője mellett is időt vesz magának a nemes *László* ügyének előmozdítására. — A hölgybizottság élén *Bornemisza* Lászlóné elnöknő, ösmert kiváló nemes szellemével, *Kern* Adolfné, *Beliczky* Viktorné, *Mariássy* Lászlóné, *Samarjay* Jánosné, *Marton* Jánosné, *Nagy* Ferenczné urhölgyekkel buzgólkodik a mulatság sikeréért. — A nemes hölgyek fáradozását csak fényes siker koronázhatja.

Búcsú-lakoma. A rimaszombati pénzügyi tisztviselői kar *Chrenko* Árpádnak előléptetés mellett történt áthelyezése alkalmából fényes bucsúbankettet rendezett a távozó tisztelőre. — A kezdeményezés *Bruckner* Ferencz pénzügyi titkártól indult ki, kinek ügyes fellépése által a bankett széles mérethez jutott és a helybeli hatóságok, társadalmi körök képviselői nagy számban jelentek meg ez estélyen, a mely jelentőségében nyert azért is, mert a pénzügyi tisztviselők testületi együttlétét és közös szellemben való egyesülését eredményezte vig társaságban és így a társadalmi együttérzés tudatát fejlesztette közöttük, de másrészt alkalmat adott más társadalmi tényezőknél is, hogy bensőbb érintkezésbe jöjjenek a pénzügyi körökkel, és így meggyőződést szerezzenek, hogy minő kellemes, életrevaló, művelt elemeket bír társadalmunk a pénzügyi tisztviselők körében. — Ez a felfogás visszatükröződést nyert a kellemes estélyen a felszólalásokban is, melyek derült szellem mellett mutatták ki, hogy mily alaptalan az elfogult ellenszenv a pénzügyi közegek iránt. — A kitünően sikerült bankett — szombaton — a nyári kaszinó nagyertermében és helyiségeiben folyt le. Az asztalok kiváló díszszel voltak terítve, és csak ugy roskadoztak a jó boroktól, süteményektől, gyümölcsösök tálaktól, kompotól stb. A menü pompás volt. Az ételek hosszú izletes sora, fogások nagy száma dicsérte a kerti vendéglős ügyességét. — A hangulat csakhamar emelkedett lett. A cigányzene tüzes, eleven ritmusai fokozták a hangulatot, és a peesenyénel általános figyelem között szólalt fel *Tornyos* György pénzügyigazgató, ki emelkedett szellemű lelkes, ragyogó beszédben emelte ki egy igazi tisztviselő érdemeit és ugy látja, hogy *Chrenko* Árpád e mintaképnek híven megfelelt, — élteti őt mint ünnepltet. A lelkes éljenzés után *Dr. Szeless* Ödön szólalt fel és megemlékezve a magyar ősi vonásról, hogy adót nem szeret fizetni a magyar és azért még az ellen is ellenszenvvel van, ki az adót behajlja, a melyet pedig nem is ők, de a mi honatyáink rónak reánk, reá mutatott, hogy a baráti érzés, a hasznos munka megbecsülése képes az elfogultságot leküzdeni, baráti harmoniába változtatni az ellenszenvet, kivált, ha a test egészséges tagokkal működik, és az egészséges testben, egészséges szellem lakozik, és ezt az irányítói egészséges szellemet, *Tornyos* Györgyöt élteti. — Az egész társaság a rokonszenv lelkes éljenzésével ünneplte a derék pénzügyigazgatót. — *Madarász* Pál és *Kolbay* Sándor bíró klasszikus szép szavakban ünnepltek a távozó *Chrenko* Árpádot, mire *Chrenko* Árpád emelkedett szellemben, a meghatottság érzelmeivel válaszolt. — Most egymásután *Zehery* István, *Török* László, *Tell* Vilmos, *Policssek* Rezső, *Rárossy* Gyula szólaltak fel, és mindannyian talpraesett szavakban más-más oldalról világitották meg a közönség viszonyát a pénzügyi hatóságokhoz, míg *Zehery* azon kívánczolt, hogy minél magasabb adót fizethessen, mert ez jót jelent neki, addig *Török* Laezy szellemesen panaszkodott, hogy ő nagyon kevés adót fizet. Egyébként a szellemes fősztok mind lelkes hangulatra találtak. — *Dr. Szeless* Ödön a bíróságra és annak képviselőire írtette poharát, és kiemelte, hogy minden magyar ember lelkes szívvel élteti a bíróságot, mint egy sziklát, a hová fel nem esaphatnak sem az egyéni érdekek, sem a politikai pártküldelem hullámai. — *Valentiny* István tanár az ügyvédi karra és annak jelenlévő tagjaira lelkes szavakkal írtette poharát. — *Kolbay* Sándor a görbe utakat kedvelő korcsokban az egyenes utak mesterét *Juraskó* Jakabot éltette. — *Baldy* Gyula humoros, kacagató beszédben éltette a távozót, majd ismét *Kolbay* Sándor szép szavakban emlékezett meg az est megalkotója *Bruckner* Ferenczről, mire utóbbi ismét a társaságot éltette *Végre* *Tornyos* György még megemlékezett *Polyák* Pálról, kit most ért kitüntető előléptetés és oda állította őt, mint a köz-tisztviselői erényekben követendő példát. — Ezután megindult a köszöntők még hosszú sora, majd a dal váltotta fel a beszédeket ugy hogy a hangulat fokozódni emelkedett. Ennek lehet tulajdonítani, hogy a sikerült bankett reggelig tartott, és sok ember távozott azzal a tudattal, hogy bár kiesi társadalomban él, melyis sokszor nem ösméri legközelebb álló ösmérését sem — Maga ez a tanulság is megérdemelte az est kiváló sikerét.

A miniszter ajándéka. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az ajándékosai r. kath. a hubói ev. ref., a balogi ev. ref., a kőrosi ev. ref., a ppróesi ág. ev., vízesréti ág. ev., umrló-lehotai ág. ev., rekenye-ujfalusi ág. ev., sebespataki ág. ev. iskolák számára több rendbeli taneszközt ajándékozott; földmívelésügyi miniszter pedig *Ratkó* községnek faiskola céljaira ezer darab esemetefát küldött.

Élő-halott. *Landau Amandusz* helybeli tekintélyes kereskedőn az elmebetegség jelei mutatkozván, hirtőn a lipótmezei tébolydába szállították. Felgyógyulásához kevés a remény.

Szerencsétlenség. *Kremniczky* István 18 éves molnárius mult szombaton reggel vigyázatlanság folytán a szabadkai malom kerekai alá került. Mire észrevették, meghalt. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy vétkes gondatlanság áldozata a szerencsétlen gyermek, kinek megmentése körül azok, kiknek az esetről tudomásuk volt, nem fejtettek ki kellő buzgalmat.

Pártértekezlet. A rimaszombati 48-as függetlenségi párt tegnap, szerdán d. n. 3 órakor értekezletet tartott, melyre alkalmat a lapunk mult számában közzétett nyílt levél és felhívás szolgáltatott. A jelzett nyílt levél a megyei választó-polgárokat egy március 7-én tartandó nagy pártgyűlésre hívja össze egy megyei „egyesült ellenzéki párt” alakítása céljából. A tagok, kik meglehetősen számban jelentek meg, miután az egyesült ellenzék terveit, célját tüzetesen megismerték, elhatározták a leendő pártnak támogatását s a következő határozati javaslat elfogadását ajánlják a közelebről összehívandó nagygyűlés elé: 1. Tekintettel arra, hogy a rimaszombati függetlenségi párt, valamint eddig, egy jelenleg is minden helyi és személyes érdek nélkül megvolt és megvan győződve arról, hogy az 1867-ik évi XII. t.-cz. Magyarország önálló és független kormányozhatóságával összhangzásban nincs és ezt törvényes téren és törvényhozású uton hazánkra kedvezőleg megváltoztatni óhajtja, különösen kívánja pénzügyeink függetlenítését és az önálló vámtérsület, deákercija mindezt megvalósítva az időt, a módokat és eszközöket minden rázkodás és annak, a mi a létező viszonyokban jó van, veszélyeztetése nélkül; mondassék ki, hogy a rimaszombati függetlenségi párt kitűzött *elvi és célja fenntartása* mellett, mint ilyen politikai párt saját körében jövőre is fennállani kíván s ügyének ily irányban való további vezetéséről *ommaga* gondoskodik. — 2. Tekintettel azonban a jelenlegi parlamentáris rendszerben minden téren előforduló erőszakoskodás és corrupezió nagy mérvűre a „nyílt levélben és felhívásban” felsorolt indokokat és nézeteket magáévé teszi s az ur-lmon levő pártmonopolium megbuktatására egyesítő közös célul tűzött s irányzott ellenzéki egyesület örömmel fogadja, abban részt vesz s azt töle telhetőleg — a kitűzött közös cél elérése végett — mindenkor támogatni kész. E határozati javaslat előterjesztése s a pártnak mintegy újjászervezésére a rimaszombati függetlenségi párt a közelebről napok valamelyikén közgyűlést tart, melyet a párt elnöksége felragaszokan fog közöz tenni.

A rozsnói iparcs-ifjak önképző egylete febr. hó 28-án, a „Fekete-Sas” nagytermében, Berki Bertalan zenekara közreműködése mellett esti 8 órakor zártkörű táncmulatságot rendez 1 forintos belépti-díj mellett.

Jolsvai tisztviselők bálja. Ezeregyéjszakában olvastam, hogy egy bizonyos Aladin egy varázs-lámpa segítségével barlangból fényes palotát teremtett, kövekből aranyat csinált, ezen tüneményeszerű látvány, ezen csoda újra felelevenült szemünk előtt, a jolsvai ódonserű, ócska, kopott, rideg terem Bazilidesz herék polgármesterünk varázsszavára egy gyönyörű paradicsomná változott át, mely édenkertben viruló ibolyák, nefelejtsék, rózsák a szelbél-szebb asszonyok és lányok voltak, kik közül bármelyik is méltán veteledhetett a lengendabeli Isten-nökkel Páris almájáért, és csak Párist ejtenék zavarba, annak igazságos odaitélésével. Sohasem gondoltam volna, hogy Jolsva városunk olyan gazdag szép halyekben és sohasem mertem volna oly sikert jósolni szerényen hirdett és minden tulzás nélkül rendezett bálunknak, mely valamennyink teljes meglepődésére sikerült. Alig ütötte az óra a nyolczat, s máris tartották bevonulásokat Jolsva előkelőségei, s rövid idő múlva megtelt a terem tánczó párokkal, kedves mamákkal, az ugynevezett garde dam-ekkel, kiknél csak az az egy kifogás emelhető, hogy nagyobb részt még nem tölthetik be ezen tiszteletreméltó tisztséget, a mennyiben korunknál fogva szivesebben látunk volna a tánczolókat között. A papák szentélyükbe vultak vissza, hol az ivodalom terén a bál sikereinek előmozdításán fáradoztak. A bál tulajdonképen az első négyessel vette kezdetét, mely 30 pár által tánczoltatott, s hogy többen nem vehettek részt abban, azt csakis a mult század nagytékintető, de előre nem látó tanácsának róháto fel bűnül, mely nagyon kiesire szabta a terem kiterjedését. De az nem zavarta a künrekedőket, hisz oly látvány tárult el szemük előtt, mely lázpótolta őket mindenért, mert az a tulradó jövedel, azok az örömtől sugárzó isteni areok, a fénylő, ragyogó szemek, melyek mind megannyi gyémánthoz hasonlítottak, még a legnagyobb pessimistát is optimistává változtatták át. Szeretném részletesen leírni a bál lefolyását, de mit is mondhatnék mást, mint azt, hogy minden egyes táncz késő virradtig 20—30 pár által járattott, úgy hogy még az utolsó (negyedik) négyes is 22 pár által tánczoltatott, lehet-e jobb bizonyíték egy bál sikereinek eklatáns bemutatására. Nem, mert ti bálozó ifjak és leányzók voltatok-e már bálon, melyen az utolsó négyesig kitartott volna a tánczoló, gardirozó, és ivó társaság? Nem! Mondhatom az esemény számba megy és Carneval herczeg legszebb diadalát jelzi. Nem fogják szerénytelenségnek tartani, ha abba a merész vállalatba boesátkozom, kedves olvasóim előtt elvonultatni bálunk szépségeit s csak annak az egynek teszem ki magamat, hogy ezen díszes névsor átolvasása után elfogják itélni hasonlatomat, mert az jalább elősoroltak nemesak virágjaink legszebbikéhez, de isteni lényekhez, az Olymp lakóihoz hasonlítanak szépségük, bájaik és egyéb kiváló tulajdonságaiknál fogva. Aschner Istvánné (Murány), Basilidesz Gusztáwné, Banko Jánosné, Buesegh Alajosné, Czibur Emilné, Érsek Árpádné, Greguss Imréné, Henes Emilné, Illés Gézáné, Jaczko Lucziánné (Pelsőcz), Jureczky Bertalánné, Jurin Samunné, Piasek Rezsóné, Rudnay Károlyné, Szénássy Béláné, dr. Wieszt Károlyné (Nagy-Röcze), Banko nővérek, Führer Ilonka, Gaján Irén (Füleki) Greguss nővérek, Hoffmann Lenke, Illés Hedvig, Jaczko Hermin (Pelsőcz), Jurin-nővérek, Markus Emma (Géze), Mesko Irén, Muránszky Ida, Rudnay Mariska, Szikora Piroska. Gyönyörködjél benne te, a ki jelenvöltál e mulatságon, tedd el kedves emléküket e névsort, és te, a ki könnyelműen odadobtat életed legszebb pillanatát, legkedvesebb óráját, tudd meg, hogy mulatni csak Jolsván lehet, hol annyi viruló szépség, annyi gyönyörű asszony és hol valamennyi igaz magyar vendégszeretettel fogad mindenkit, a ki magyar érzelmű és nemes gondolkodású.

Búcsú. Mindazon jóbarátainknak és ismerőseimnek, kiktől Rimaszombathól való távozásom alkalmával személyesen nem vehettem búcsút, ez uton mondom szívélyes istenhozzádot és magam további nagybecsű jóindulatukba és emlékübe ajánlom. — Rimaszombat, 1897. február 22-én. *Chrenkó Árpád.*

Ének a köztisztaságról. Hosszas vajadások után a város közönsége annyira eljutott, hogy pár év óta szemetes kocsi gyűjtik össze az egyes házakban összegyümmelő hulladékokat. Arról azonban semmi intéz-

kedés nem történt, hogy a piszkos folyékony anyagok is valami uton-módon a közegészségügyi követelményeknek megfelelőleg takarítsanak el. A rimaszombati eselédvilágnak hagyományos szokása, hogy a mosogató dézsa szennyes vizét a ház előtt önti ki, úgy hogy némely utcának egész hosszában csupaszj-konglomeratumok vannak felhalmozva, melyekben a sárgarépa, krumpli és káposztaesutak próbálják képviselni a nemzeti színt. Ez állapot különösen a téli időszakban veszedelmes, mikor az utczák tisztogatása szünetel s a járdára fagyott ételmaradékok baleseteknek lehetnek okozói. Nem lehet-e szigorú rendőri intézkedést foganatosítani arra, hogy a konyhának féltékenyen őrzött tünderei a mosogató dézsa kiöntése által utczáinkat ne tegyék szemétdombokká?

Antiszemita plébános. A budapesti esküdtszék hétfőn vonta felelősségre *Rojkó* András volt forgácsfalvi plébánost, akit a „Krestyán” ezimű tót lapban irt ezikke miatt, hitfelekezet ellen való izgatás ezimén fogtak pörbe. Ezikkében azt hangoztatta, hogy minden gonoszág a világon a zsidóktól ered és ők is terjesztik. A sajtóbíró-ságnak Zsitvay Leó volt az elnöke, szavazóbírák pedig Czekéliusz és Cseke törvényszéki bírák voltak. — Az esküdtek meghiteltetése után, vádolt az általános kérdésekre elmondotta, hogy 74 éves, szrielniezi születésű, nyugalmazott plébános, aki izgatásért egy évi fogházzal volt már büntetve. Az izgatást akkor a templomban követte el. Azután felolvasták az inkriminált ezikket s nyomban utána az ügyészség vádlevelét. Az elnök konstatalja a lap szerkesztőjének, Lepsényinek jelentéséből, hogy a ezikket *Rojkó* írta, amit a vádolt elismert és elvállalta érte a felelősséget. Ezután Zsitvay elnök kikérdezte *Rojkó*t, különösen a régebben elkövetett izgatása felől; ebből kitűnt, hogy a vádolt plébánost pere után Schopper püspök magához hívatta és felszólította, hogy mondjon le állásáról, ami meg is történt. Ama kérdésre, hogy miért izgatott tovább is, azt felelte, hogy ő csak vallását védte; „no szépen állnánk, ha az ország közel 20000 lelkesze így védené a katolikus vallást”, válaszolt Zsitvay. — Chudovszky dr. ügyész vád- és Szemadám dr. védőbeszede után az esküdtek visszavonultak tanácskozni. A meghozott verdikt igen érdekes, amennyiben az esküdtek kimondták, hogy a ezikkben van hitfelekezet elleni izgatás, de a vétesség megállapításánál megszánták a 74 éves lelkeszt és tizenegy szóval, egy ellenében nem vétkesnek mondták ki. A sajtóbíró-ság ezután felmentette *Rojkó*t és a kinstárt a költségek megfizetésére kötelezte. Az öreg *Rojkó* erre odafutott az esküdtekhez és hálásan szoritott velük kezét.

Kereskedők és termelők figyelmébe. A székes fővárosi vásáresarnok megnyitásával a „Budapest központi vásáresarnok”, továbbá „vásáresarnoki” hatósági közvetítőnek Budapest, központi vásáresarnok”, hogy valamely ottani elarusító hely bérlője nevére vagy czéje alatt „Budapest, központi vásáresarnok” ezime alatt bármely állomásra feladott élelmi ezikkekre díjmérséklések lépnek életbe, mely az eddigi díjtételekhez képest átlag tíz százaléknyi, néha több eredményt is képez. E ezikkek főbbjei következők: burgonya, dinnye, dió és meggyoró, ezet, főzelék (friss is, szárítva és savanyítva is), bab, borsó, lenese, friss, befőzött és szárított gyümölcs, halak, friss hus (vadhus), hús-árak, kolbász-félék, kenyér, méz, sajt, szalonna, tej, turó, vaj, zsír, vad, sütemény, tojás, baromfi (élő és leölt), malacz (leölt, élő 6 kg. súlyig), leölt bárány, kecske, juh, borjú és sertés, rákok. — Az üres, onnan visszatérő göngyöletek ugyancsak 10%-os díjmérséklésben részesülnek.

„Szegény Dezső.” Az Athenaeum Olvasótára, mely lassanként a művelt magyar családok nélkülözhetetlen házi könyvtára lett, ismét egy igen érdekes, eredeti magyar regénykötettel gyarapodott. Az új regény ezime: „Szegény Dezső”, írta Erdélyi Gyula. A regény tárgya az egykor vagyonos, most azonban elszegényedett magyar nemes földesuri családok életéből van merítve, mely családok tagjai nem tudják megérteni és követni a modern, a haladó kor eszméit, hanem a régi kiváltságos korszak eszmekörében élve, gögösen visszautasítják a munkát és életezéljuk tovább is a mítsem tévés. A megváltozott gazdasági viszonyok között elpusztulnak, eizül-lenek és Hasztőczy Barnabás is már annyira a tönk szélére jut, hogy a udvarán levő, százados óriási nyárfáit boesújtja áruba a fakanalas tekenővájó tótoknak. A végromlásról azonban megmenti Balazs Dezső nevű rokona és gyámja, ki megértve a kor vállalkozó szellemét, kőműves inas, majd pallér, építőmester és nagy vállalkozó lesz; becsületes munkája után vagyont szerez és elveszi végül Hasztőczy uram leányát, a nemeslelkű Lidit. Persze ez nem megy olyan könnyen, míg ez a lenézett és csak „Szegény Dezsőnek” nevezett kőműves legény, kit ipari foglalkozása miatt nemes atyjafiai ki-rekesztenek uri társaságukból, megnyerheti Lidia kezét, kihez különben a kölcsönös érzelmek elszakíthatatlan szálaival fűződik. Ime a rendkívüli érdekes feladat egy regényírónak; a nemesi gög és elfogultság megtörése, mind megannyi lélektani mozzanat, jelenet megfestésével kinálkozik. És Erdélyi Gyula csakugyan jól megfigyelte az életet, mert belőle a megragadó jeleneteket válogatta ki. Regényhősei oly természetesen, eszelekvényeik, szavaik, jellemökből folynak. Semmi mesterkeltség nincs az egész regényben. Csupán a végkifejldést tudja Erdélyi előttünk figyelmen eltitkolni. Ez csak a végén pattan el, miután regényhőseit a jellemek választó vizében alaposan meg-fürösztötte. Világos felfogással, többször felragyogó egész-séges humorral van megírva a regény. Ara díszesen kötve 50 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Táncmulatság Serkén. A serkei énekkar, a korábbi évek sikerétől buzdítatva, február 7-én az orgona-alap és népkönyvtár javára farsangi vigalmat rendezett. Daczára az olesó belépti-díjnak: férfiaknak 70 kr., nőknek 30 kr. és azon említésre méltó körülménynek, miszerint az egylet 120 liter jöminőségű bort is boesúttott a veadegek rendelkezésére, az estély szépen sikerült. Bevétele volt 65 frt 80 kr., kiadása 43 frt 80 kr., maradvány 22 frt. Ez alkalommal felülizettek: Fáy István országgyűlési képviselő és egyházi főgondnok ur 10 frtot, Bódi Pál 1 frt 30 krt, Szabó Gyula 30 krt, V. Oros János 30 krt, Botnyik János és neje 1 frt 40 krt, Szonthy Pál 30 krt. Ez adakozásokat szíves köszönetel nyugtazza *Balog* András, énekvari pénztáros.

Nyilvános számadás. A harkáes-sánkfalvi róm. kath. elemi népiskola javára 1897. év február hó 14-én tartott tánczestély alkalmával a bevétel 93 frt 50 kr. volt, a kiadás pedig 73 frt 50 kr. s így a kitűzött cél-

ra 20 frt maradt. — Ez alkalommal felülizetéssel járultak: Dusek Ferencz 1 frt, L. L. 50 kr. Veres Pál 50 Fr., Papp Dezső 1 frt 50 kr., Vomácska Károly 50 krajczár, Sixty Ödön 50 kr., Dezső József 50 kr., Kr. Ist 1 frt, Istók Sámuel 50 kr., K. J. 50 kr., Klein Albert 1 frt 50 kr., Kéry József 1 frt, Valent Anna 3 frt, Dr. Gaál Gusztáv 50 kr., Somogyi György 50 kr., Dora Jánosné 3 frt, Rothman Ele 1 frt, Valent Pál, Tamás-Koren József, G. P., Darmo István, Darmo József, Kovács István, Barczák János, Györgyi István, Koren Antal és Tamás Arzén 50—50 kr. — Midőn e helyen a tekintetes Szerkesztőség becses engedelmével szerencsés lehetek nyilvánosan beszámolni, egyalkalommal fogadják egy a t. felülizetők, mint a többi t. pártfogók a rendezőség nevében is hálás köszönetemet. Harkáes-Sánkfalván, 1897. február 17. *Dlabács Bertalan* kántortartó, pénztáros.

Nyilvános számadás. A pálfalai dal- és olvasó egylet f. hó 7-én igen szépen sikerült táncmulatságot tartott, melynek bevétele volt: 92 frt 10 kr., a kiadás pedig: 58 frt 27 kr., tehát a tiszta jövedelem: 33 frt 83 kr., mely a két egyesület céljaira fordították. Felülizettek illetve a belépti-díjat beküldtek. Lenkey István (Jánosi) az olv. kör díszelőke: 2 frt, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr. Ruskay Gyuláné (Jánosi) 80 kr. Ludány Béla (Kurucz) 1 frt. Pongrácz Ernő (Jánosi) 50 kr. Samu Mária 40 kr. Bódi Miklósné 10 kr. Szőke Istvánné 10 kr. Tóth Zsuzsanna 10 kr. Majoros Julianna 10 kr. Toma Jánosné 10 kr. Torma Julianna 10 kr. Szeker István 20 kr. id. Szőke István 1 frt. id. Nagy Miklós 1 frt. Blumentfeld Adolf 1 frt. A felülizetőknek ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Nyiltér.®)

Alólírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

ügyvédi irodámat

Rimaszombathban, a **Kossuth-utca 2-ik sz. alatti Samarjay-féle ház** első emeleti helyiségében e hó 20-án megnyitottam.

Rimaszombat, 1897. február 23. án.

Dr. Fráter Sámuel,
ügyvéd

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, esikös, koezkázott, mintázott, damaszt s a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Mag ar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

RUMÁN PÁL PÉTER

KÉPFARAGÓ-MESTER

RIMASZOMBAT, Mező-utca 3. szám,

Elfogad mindennemű **fa-faragványokat, templomi berendezéseket, mint: oltárok, szó- és gyóntató-székeket; fegyver- és szarutartókat** vadászok részére; **bútor- és épületfaragványokat** asztalosok részére, — valamint mind e szakmába vágó munkát izléses és stilszerű kivitelben.

Hirdetmény.

Az 1896. évi termésből első minőségű 4—6 száz métermázsza anyaszénám van, egy összegben vagy részletekben eladó.

Uzapanyt, 1897. február 9.

2—3 **Szilágyi Kálmán.**

Hirdetmény.

412. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1896. évi 10092. sz. végzése következtében **dr. Cziner Miksa** által képviselt **Rosenfeld Dávid** javára **Stelkovic László** ellen 150 frt s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás utján felül- és lefoglat és 450 frtra becsült kukoricza, libák, rosta, ígás szekerek, ekék, ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rzési kir. járásbíró-ság 3507/1896. számú végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi július hó 23-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 90 krtban bírólag már megállapított költségek erejéig A.-Hangonyon, alperes lakásán leendő eszközésére 1897. **márcz. 8-ik** napjának d. e. 11 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi február hó 15-én.

Kovács Géza, kir. bírósági vjhajtó.

Eladó szőlő.

A rimaszombati határban a „Kikíries” szőlőhegyen a néhai **Papp Ábrahám örökösének** tulajdonát képező 856 □-ól területű, részben gyümölcsös, részben pedig művelés alatt lévő szőlő-ültetmény folyó év **már-
cius hó 20-án**, d. u. 3 órakor a városházán önkén-
tes árverésen eladatik.

Szabó Károly, megbízott.

Meghívás.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank
részvényesei **1897. évi február hó 26-án**,
d. e. 9 órakor a „Három Rózsa” vendéglő nagy-
termében tartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi je-
lentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az
igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság és
napi-biztosok választása.
5. Indítványok.

Rimaszombat, 1897. február 6-án.

2-3 **Az igazgatóság.**

Birtok!

Borsodmegye **Szendrőlád** község
határában 357 vető holdas birtok lak-
ház, gazdasági épületekkel, vetéssel
azonnal **haszonbérbe adó**, esetleg
eladó. Posta, távirat és vasúti állom-
ás ott van helyben.

Értekezhetni alólírottal **Kassán**,
Harang-utca 6. szám.

FÁY BARNABÁS,

1-3 tb. főszolgabíró.

Meghívás

a rimaszombati takarékpénztár

1897. február hó 25-én

délelőtt 9 órakor saját helyiségében megtartandó
rendes évi közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1896. év üzle-
téről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a szám-
adás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatósághól sorrend szerint kilépő
tagok helyeinek betöltése
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok meg-
választása.

Rimaszombat, 1897. február hó 10.

3-3 **Az igazgatóság.**

Meghívás.

**A nyustyai takarékpénztár-
részvénytársaság**

XI. évi

rendes közgyűlése

1897. február hó 28-án, délután
2 órakor az iskola tantermében fog
megtartatni, melyre a t. cz. részvénye-
sek tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bi-
zottság jelentése az 1896. évi üzlet
eredményéről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény
megadása és a nyereség felosztása
iránti határozathozatal.
3. Az alaptőke emelésére vonatkozó
igazgatósági javaslat.
4. Igazgatóság és felügyelő-bizott-
ság választása.
5. Indítványok.

Kelt Nyustyán, 1897. febr. 7-én.

3-3 **Az igazgatóság.**

Eladó rózsaburgonya.

Rakottyáson, Mariássy Andor
gazdaságában mintegy 150 métermázsza
asztali — ültetésre is alkalmas —
rózsaburgonya eladó. Értekez-
hetni a tulajdonosnál **Rakottyáson**,
u. p. Felső-Bátka. 1-3

Haszonfa eladási hirdetmény!

50297. sz. — Ezennel közhírré tétetik,
hogy az 1897. évi március hó 22-én d. e. 10
órakor Besztercebányán a m. kir. erdőigazgató-
ság irodájában, a mihálytelki m. kir. erdőgond-
nokság „Viczanova” nevű erdőrezs. tiszolci C)
üzemostály I. vágássorozat 74. osztágban mint-
egy 600 m²-t kitevő lucz- és jegenyefenyő ha-
szonfa mennyiség, zárt írásbeli ajánlatokkal kap-
csolatos nyilvános szóbeli árverés útján, tövön
az erdőben fog a legtöbbet ígérőnek eladatni

Kikiáltási ár köbméterenként 28 em. közép-
átmérőig 2 frt 50 kr. 29 em. középátmérőtől
felfelé 4 frt.

Minden versenyző az árverés megkezdése
előtt 200 frt bántpénzt az árverelő biztos kezéi-
hez letenni, esetleg zárt írásbeli ajánlatát be-
nyújtani és az árverési feltételeket aláírni köteles.
Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Az árverési és szerződési feltételek ezen
erdőigazgatóságnál megtekinthetők.

Besztercebányán, 1897. február hó 18-án.

Magy. kir. Erdőigazgatóság.

Herczegi balogvári uradalom.

Eladó magvak:

**Oberndorfi és olajbogyó
répamag**

1896. évi termés, fajtiszta, csiraképes, ki-
logrammja **22 kr.**

Luczerna-mag

1896. évi termés, tiszta, arankamentes, csira-
képes, fajtiszta, **kilogrammja 40 kr.**

Megtekinthetők: **Pusztá-Csobánka**
(Gömör m.), vasúti állomás: **Rimaszécs.**

Közelebbi felvilágosítást nyerhetni a
hercegi uradalom **rimaszécsi tiszt-
tartói hivatalánál.** 1-*

Faragott fenyű épületi fák

nagy választéku (esetleg megrendelés szerinti) méretekben kap-
hatók a **csetneki rézgyárnál.**

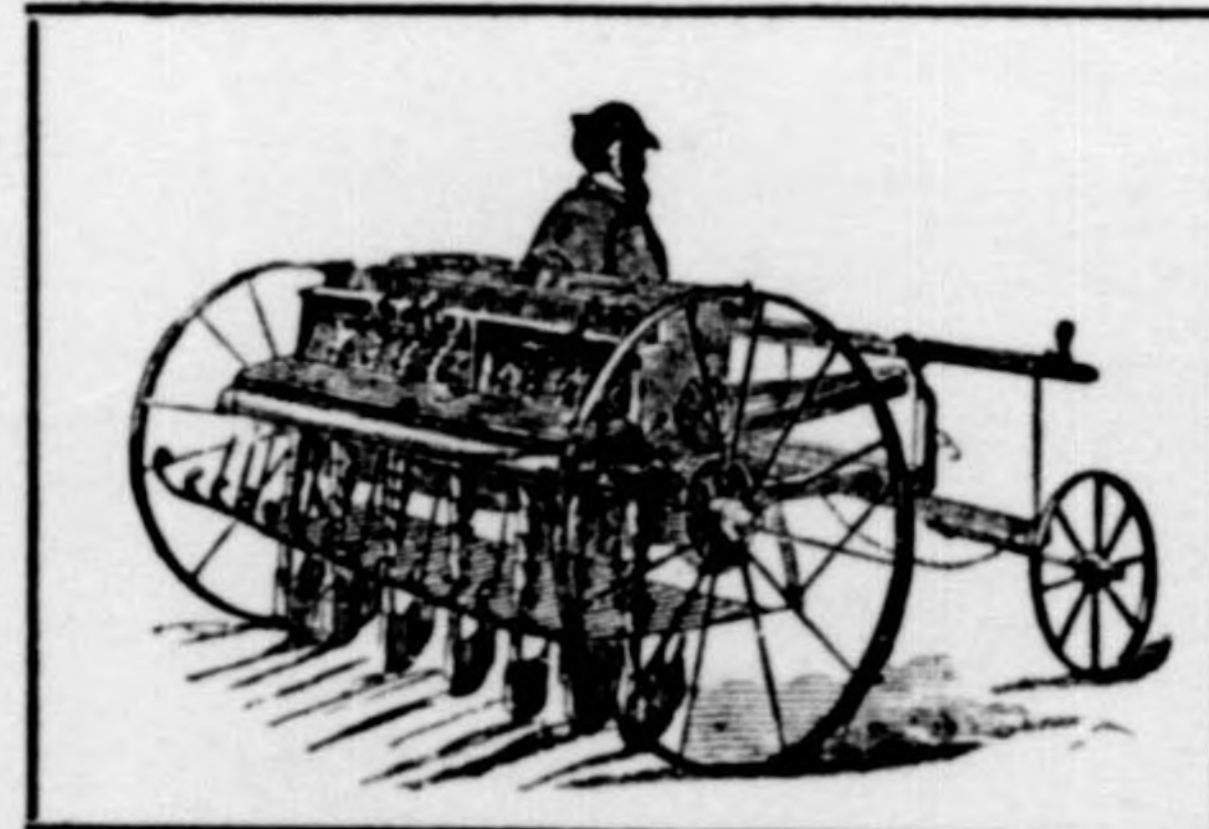
Levélbeli tudakozódásra válaszol **SZONTAGH ANDOR.**

2-*

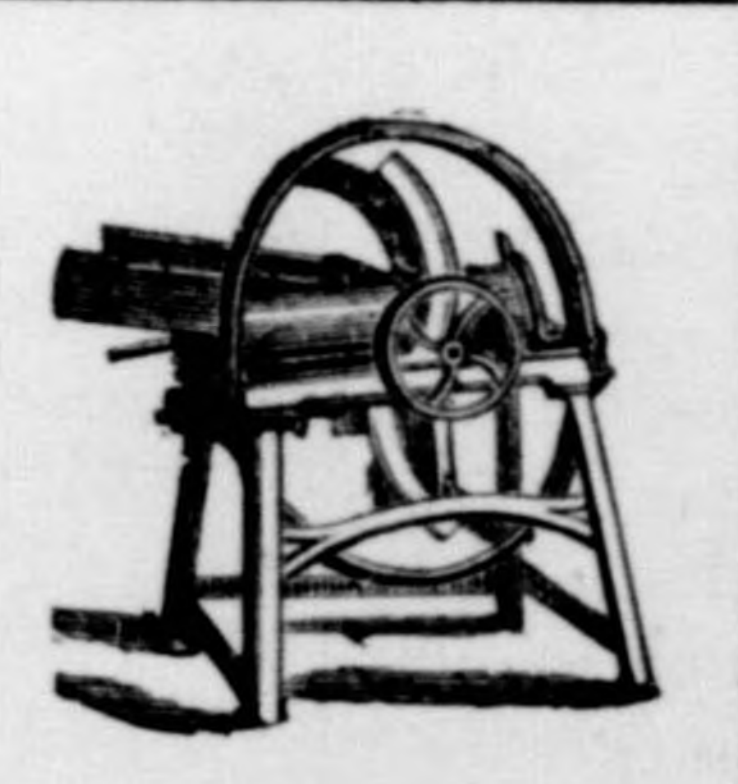
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s
gondosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen:

**Sorvető gépeket,
Szórvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szállózúzókat;**
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket.
Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.
Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kivá-
natra ingyen és bérmentve küldjük. 6-6